

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка корпорацій»

на 2024-2025 н.р.

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма «Бізнес-адміністрування в корпоративному секторі економіки»

Компонент освітньої програми – обов'язкова, цикл професійної підготовки

Мова викладання українська

Рік підготовки - 1, семестр – 2

Дні занять – відповідно до розкладу

Консультації – відповідно до графіку навчального процесу

Форма підсумкового контролю: підсумковий екзамен, поточний модульний контроль

1. Загальні відомості:

Лектори:

(М.1) к.держ.упр., доц. Косенко В.В.

(М.2) д.держ.упр., проф. Латинін М.А.

(М.3) д.держ.упр., проф. Ульяновченко Ю.О.

Кафедра економічної політики та менеджменту, корпус А, ауд. 6
м. Харків, проспект Героїв Харкова, 75, тел. (057) 732 09 51(121),
e-mail: кафедра економічної політики та менеджменту kaf_ep_m@ukr.net,

e-mail: Косенко Віктор Вікторович:
victorkosenko76@gmail.com

e-mail: Латинін Микола Анатолійович:
m.a.latynin@gmail.com

e-mail: Ульяновченко Юрій Олександрович:
y.ulyanchenko@gmail.com

1. Характеристика та обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів - 10 кредитів, загальна кількість годин - 300 годин.

За вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Лекції	
52	12
Практичні, семінарські заняття	
52	16
Самостійна робота, у тому числі	
196	272

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні професійні та наукові задачі і проблеми у сфері управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК2. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК11. Здатність використання сучасних інструментів організації та управління бізнес-процесами;

СК12. Здатність застосовувати методи бізнес-досліджень та навички консультування;

СК13. Здатність проведення операційного аналізу та удосконалення виробничо-господарської діяльності компанії.

Результати навчання:

РН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення;

РН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

РН4. Обґрунтувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

РН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

РН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;

РН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

РН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

РН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

РН15. Вміти застосовувати методи бізнес-досліджень та демонструвати навички консультування.

Модуль 1. «Макроекономічна політика та аналіз її ефективності»

Мета навчальної дисципліни – формування системи базових знань з економічної теорії, макроекономіки, міжнародної економіки, державного управління та регулювання економіки, які

вивчаються за програмами початкових, середніх та вищих навчальних закладів при отриманні ступеня бакалавра, спеціаліста, магістра.

Основні завдання вивчення дисципліни: вивчення основ, принципів та методів економічної політики у розвинутих країнах світу та Україні; оволодіння методами аналізу ефективності макроекономічної політики; набуття навичок застосування механізмів впровадження державної економічної політики.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, основні методи і засоби та принципи формування і реалізації макроекономічної політики

Предмет макроекономічної політики. Макроекономічні моделі. . Модель кругообігу ВВП, доходів та витрат, як найпростіша модель, що лежить в основі макроекономічного аналізу. Еволюція методів і засобів макроекономічної політики. Особливості інструментарію економічної політики в Україні та його еволюція. Теорія суспільного вибору в економічній політиці. Етапи формування і оцінка реалізації макроекономічної політики держави.

Тема 2. Валовий внутрішній продукт (ВВП) і його вимірювачі

Визначення валового внутрішнього продукту (ВВП) та валового національного продукту (ВНП) в системі національних рахунків. Принципи та особливості розрахунку ВВП (ВНП). Методи розрахунку ВВП (ВНП). Співвідношення між основними показниками національних рахунків. Номінальні та реальні показники. Поняття “інфлювання” та “дефлювання”. Цінові індекси. ВВП та рівень економічного добробуту.

Тема 3. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги

Макроекономічна рівновага, поняття та моделі. Поняття та крива сукупного попиту (AD). Цінові та нецінові фактори сукупного попиту. Поняття та крива (AS) сукупної пропозиції. Короткостроковий, проміжний та довгостроковий відрізки кривої сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції. Рівноважний рівень цін та рівноважний реальний обсяг національного виробництва. Наслідки зміни сукупного попиту та сукупної пропозиції в короткостроковому та довгостроковому періодах. Кейнсіанський та класичний підходи до аналізу економічних явищ. Кейнсіанська теорія як теорія сукупного попиту

Тема 4. Цикли ділової активності. Фактори макроекономічної нестабільності: безробіття та інфляція.

Макроекономічна нестабільність: періодичні коливання рівней виробництва, зайнятості та цін, причини циклічних коливань, фази циклу, розрив ВВП. Безробіття: основні визначення та вимірювання. Типи безробіття. Економічні наслідки безробіття. Закон Оукена. Чинники інфляції. Види інфляції. Інфляція і процентні ставки. Ефект Фішера. Інфляція і реальний доход. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Антиінфляційні заходи в умовах високої інфляції. Особливості інфляції в Україні. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса.

Тема 5. Гроші, банківська справа та монетарна політика

Поняття та основні види і функції грошей. Грошові агрегати та їх характеристики. Основні положення кількісної теорії грошей. Рівняння обміну. Трансакційний попит на гроші. Попит на гроші як на актив. Номінальна ставка процента і попит на гроші. Банківська система. Модель пропозиції грошей. Грошова база: готівка та кошти на резервних рахунках в Центральному банку. Норма банківських резервів. Обов'язкові резерви. Надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор. Грошовий ринок. Рівновага на грошовому ринку. Мета та інструменти грошово-кредитної політики (операції на відкритому ринку, зміна норми обов'язкових резервів, зміна облікової ставки). Ефективність монетарної політики.

Тема 6. Бюджетно-податкова політика та управління державним боргом

Бюджетно-податкова політика. Політика державних видатків. Податкова політика і вплив податків на доходи бюджету. Види та ефективність бюджетно-податкової політики. Політика державних видатків. Податкова політика і вплив податків на доходи бюджету. Види та ефективність бюджетно-податкової політики. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Державний борг. Вплив бюджетного фінансування і державного боргу на економіку. Управління зовнішнім боргом. Механізм скорочення зовнішньої заборгованості в умовах боргової кризи.

Тема 7. Моделі економічного зростання та соціальна політика держави

Поняття, фактори та вимірювання економічного зростання. Загальна логіка та схема макроекономічної моделі росту. Модель Харрода - Домара. Модель Солоу. Поняття стійкого стану та його властивості. Зростання і економічна політика. Стимулювання заощаджень та інвестицій, вкладання коштів у людський капітал, стимулювання технічного прогресу як фактори довгострокового економічного зростання. Соціальна нерівність і її види. Необхідність та основні напрями соціальної політики. Політика доходів. Державне регулювання заробітної плати. Розрив між заробітною платою та вартістю робочої сили. Державна політика в галузі освіти.

Теми практичних та семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Практичні заняття		
1.	Модель кругообігу ВВП, доходів та витрат, як найпростіша модель, що лежить в основі макроекономічного аналізу	2	2
2.	Оцінка реалізації макроекономічної політики держави	2	
3.	Економічна політика ефективної держави. Особливості інструментарію економічної політики в Україні	2	
4.	Зайняті. Безробітні. Рівень безробіття. Типи безробіття. Природний рівень безробіття. Економічні наслідки безробіття.	2	
5.	Антиінфляційні заходи в умовах високої інфляції. Особливості інфляції в Україні	2	
6.	Рівноважний рівень цін та рівноважний реальний обсяг національного виробництва.	2	2
7.	Модель пропозиції грошей. Грошова база: готівка та кошти на резервних рахунках в Центральному банку. Відношення "готівка - депозити". Грошовий мультиплікатор.	2	
8.	Управління зовнішнім боргом. Механізм скорочення зовнішньої заборгованості в умовах боргової кризи	2	
9.	Рівноважний обсяг національного виробництва при "повній зайнятості". Рецесійний розрив. Інфляційний розрив	2	
10.	Дискреційна бюджетно-податкова політика. Недискреційна бюджетно-податкова політика. Вбудовані стабілізатори	2	2
11.	Проблема економічного зростання і розвитку в світовій економіці.	2	
12.	Державна допомога малозабезпеченим верствам населення	2	
	Семінарські заняття	6	2
1.	Ринковий механізм господарювання як форма організації суспільного виробництва й реалізації економічних інтересів.	2	
2.	Моделі антимонопольної політики та їх еволюція. Перехід до стратегічного економічного регулювання та формування політики соціальної держави.	2	
3.	Презентація та обговорення індивідуальних робіт	2	2

Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає: вивчення тем та виконання завдань, вказаних в таблиці нижче; опрацювання рекомендованої літератури (п. 11), виконання індивідуального завдання (п. 7).

Теми та завдання для самостійної роботи

Теми самостійної роботи	Завдання	
	Зміст	Бали
Тема 1. Предмет, основні методи і засоби та принципи формування і реалізації макроекономічної політики	Вивчити схожі риси та розбіжності різних концептуальних підходів в макроекономічній політиці	1
Тема 2. Валовий внутрішній продукт (ВВП) і його вимірювачі	Проаналізувати зв'язок та співвідношення між основними показниками національних рахунків	2
Тема 3. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги	Знайти та проаналізувати приклади дискреційної та недискреційної бюджетно-податкова політики	2
Тема 4. Цикли ділової активності. Фактори макроекономічної нестабільності: безробіття та інфляція	Вивчити причини та рушійні сили основних макроекономічних циклів	Входить до оцінки за презентацію
Тема 5. Гроші, банківська справа та монетарна політика	Аналіз грошової бази та ефективності монетарної політики. Підготовка презентації та доповіді	Входить до оцінки за презентацію
Тема 6. Бюджетно-податкова політика та управління державним боргом	Виконання індивідуального завдання з розрахункової частини	Входить до оцінки за виконання індивідуального завдання
Тема 7. Моделі економічного зростання та соціальна політика держави	Виконання індивідуального завдання з розрахункової частини	Входить до оцінки за виконання індивідуального завдання
	Разом	5

7. Індивідуальні завдання (самостійна робота)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі ІЗ) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, статистичними даними.

Індивідуальне завдання складається з: титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків (при необхідності). При виконанні завдання необхідно дотримуватись нормативне встановлених правил оформлення тексту, таблиць, формул, розрахунків, схем, рисунків. Обсяг ІЗ повинен становити не більше 30 друкованих сторінок.

Оцінка за індивідуально-дослідне завдання залежить: від якості її виконання, наукового рівня, ступеня самостійності, мови та логіки викладення, виступу студента на захисті, відповіді на питання по темі роботи. Захист і оцінка за ІЗ - це підбиття підсумків самостійної роботи слухача. При цьому слухач отримує необхідну орієнтацію для організації своєї самостійної роботи в майбутньому, оцінює свої можливості, враховує недоліки, визначає ті моменти, на які слід звернути свою увагу під час подальшого навчання.

Тематика ІЗ

1. Сучасні теорії державного регулювання економіки.
2. Стабільність і зміна в історії економіки.
3. Теорема Коуза.
4. Стабілізаційні заходи макроекономічного розвитку.
5. Регулювання економічного зростання.
6. Макроекономічна нестабільність та регулювання зайнятості й інфляції.
7. Фіскальне регулювання та управління державним боргом.
8. Механізм монетарного регулювання.
9. Макроекономічне регулювання в моделі мультиплікатора.
10. Основи державного регулювання економіки.
11. Ефективність сучасних адміністративних методів державного регулювання економіки.
12. Ефективність застосування економічних методів державного регулювання економіки на сучасному етапі розвитку держави.
13. Суб'єкти державного регулювання економіки, їх класифікація та зв'язок з органами державного управління.
14. Основні стратегічні напрямки соціальної політики України.
15. Функції держави та її роль на сучасному етапі розвитку України.
16. Нормативно-правове забезпечення розвитку держави.
17. Ефективність державної інвестиційної та інноваційної політики на сучасному етапі розвитку економіки.
18. Регулювання державного боргу та його вплив на економіку України.
19. Державна бюджетно-податкова політика та її вплив на макроекономічну рівновагу.
20. Ефективність грошово-кредитної політики та основні напрямки механізму монетарного регулювання

Рекомендована література

Основна література

1. Андрусенко Г.О., Мостовий Г.І. Макроекономічна політика: Опорний конспект лекцій. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2002. – 132 с.
2. Аналіз вигод і витрат: Практ. посіб. / Секретаріат Ради Скарбниці Канади; Пер. з англ. С. Соколик; Наук. ред. пер. О. Кілієвич. – К.: Основи, 1999. – 175 с.
3. Дзюбик С., Ривак О. Основи економічної теорії. – К.: Основи, 1994.
4. Економічний розвиток і державна політика. Практикум. Випуск 1 і 2 / Ю.Бажал, О.Кілієвич, О.Мертене та ін.; За заг.ред. Ю.Єханурова, І. Розпутенка. – К.: Вид-во "К.І.С.", 2001. – 104 і 72 с.
5. Економічний розвиток і державна політика: Навч. посібник / Ю.Бажал, О.Кілієвич, О.Мертене та ін.; За заг. ред. Ю.Єханурова, І.Розпутенка. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 480с.
6. Мікроекономіка і макроекономіка / У 2 ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; За заг.ред.С.Будаговської. – К.: Основи, 1998. – 518 с.
7. Alchian A.A. and Demsetz H. Production, Information Costs, and Economic Organization // American Economic Review. – 1972. - №62. – P.777-795.
8. North Douglass C. Structure and Change in Economic History. N.Y.: WW Norton, 1981.

Допоміжна література

1. Семюельсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. – К.: Основи, 1995.
2. Юрчишин В.В. Макроекономічна стабілізація в Україні: факти, тенденції, проблеми

/ Монографія. – К.: УАДУ при Президентові України, 1999. – 256 с.

3. Cairncross A. The British Economy since 1945 / Economic Policy and Performance, 1945-1990. – Oxford UK & Cambridge. Blackwell, 1992.

4. Gilbody J. The UK Monetary & Financial System. – London; New York, Routledge, 1888.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1 .Corporate Tax Competition and Coordination in the European Union: What Do We Know? Where Do We Stand? – MPRA Paper No. 107. – November 2007.

2 Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua

3 Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.mfu.gov.ua.

4 Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.nbu.gov.ua.

5 Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.

6 Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>.

7 Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.stat.gov.ua.

8 Офіційна веб-сторінка Євростату. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>.

Модуль 2. «Міжнародна економіка»

Метою модулю є формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо обґрунтування закономірностей розвитку міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин, аналізу зовнішньоекономічної політики України у процесі її інтеграції в сучасні світогосподарські структури. Дисципліна орієнтує на з'ясування місця національних економік у системі світогосподарських зв'язків, розуміння сучасного світового економічного простору як глобалізованого економічного середовища, функціонування якого визначає тенденції суспільного розвитку.

Основні завдання вивчення дисципліни: вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; набуття вмінь використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи міжнародної економіки

Тема 2. Середовище міжнародних економічних відносин

Тема 3. Теорія і практика міжнародної торгівлі

Тема 4. Міжнародний науково-технічний обмін

Тема 5. Міжнародна трудова міграція

Тема 6. Міжнародні інвестиції і міжнародний кредит

Тема 7. Світова валютна система

Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс

Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція

Тема 10. Стратегії сталого розвитку країн світу та України

Самостійна робота:

Звіт (у друкованому, або електронному варіанті) з виконання індивідуального навчально-практичного завдання (20), презентація (20) – звіт, презентація, доповідь та обговорення.

Виконані усі завдання, зроблено висновки, матеріал представлено логічне та змістовно, повні відповіді на запитання та гарні навички дискусії – 40 балів

Є несуттєві недоліки у виконанні завдань та презентації – 30 балів

Певні завдання невиконані або є суттєві помилки, недоліки у висновках, неповні відповіді, або відсутня презентація завдання – 20 балів.

Презентація не відповідає структурі завдань, представлені лише деякі аспекти завдань, недостатній рівень володіння матеріалом – 10 балів.

Активність на заняттях (30). Опитування за тематикою завдань самостійної роботи. Неповна відповідь/зауваження оцінюється зниженням оцінки на 50%.

Підсумковий тест (30): 30 питань по 1 бали кожне, які охоплюють всі теми курсу.

Методи навчання

Лекції із застосуванням мультимедійних презентацій, дослідні ситуаційні та практичні завдання, науково-творчі завдання, робота в малих групах, обговорення, презентації результатів, тестування, опитування, підготовка індивідуального завдання та ін..

Рекомендована література

1. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посібник / С. В. Бестужева. – Харків: Вид. ХНЕУім. С. Кузнеця, 2016. – 266 с.
2. Козак Ю. Г. (2017) Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. Київ: Центр учбової літератури. – 228 с.
3. Козак Ю. Г., Заєць М. А. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник. – Одеса – «ТОВ.ПЛУТОН», 2016. – 352 с.
4. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Столярчук Я. М. (2014). Міжнародна економіка. Київ : КНЕУ. – 762 с.
5. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Т.В. Шталь [та ін.]. – Харків : «Видавництво «Форт», 2015. – 364 с.
6. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
7. Савельєв Є. В.(2008) Міжнародна економіка: підруч. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Знання. 622 с.
8. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
9. Чеботар С.І., Савельєв Є.В., Ларіна Я.С., Лизун М.В., Шевчик М.Г. (2010) Світова економіка і торгівля. Київ: Знання. – 212 с.
10. Шевчук В.О. (2008) Міжнародна економіка: теорія і практика: Підручник.-2-ге вид. К.: Знання, – 663 с.
11. Gerber J. (2017). *International Economics, Global Edition*. Pearson. – 510 p.
12. Krugman, P. R., Obstfeld, M., & Melitz, M. J. (2017). *International Economics: Theory and Policy*. [rental edition], 11th Edition. – 800 p.
13. Salvatore D. (2019) *International Economics, 13th Edition*. John Wiley & Sons, – 720 p.

Допоміжна

1. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. - 9-те вид., стер. - К. : Знання, 2013. - 469 с.
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / за наук. ред. А. А. Мазаракі, Т.М. Мельник / Т. М. Мельник, Л.П. Кудирко [та ін.]. – К. :Київ. нац. торг.- екон. ун-т. - 2018. - 612 с.
3. Козак Ю. Г. Міжнародні економічні відносини : запитання та відповіді : навчальний посібник / за ред. Ю. Г. Козака, Т. Спорєка, М. А. Зайця. – 5-те вид. перероб. та доп. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 332 с.

4. Міжнародні економічні відносини: історія, теорія, політика : підруч. / А. С. Філіпенко. - Київ : Либідь, 2019. - 960 с.
5. Шталь Т.В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Т.В. Шталь та ін.. – Харків : «Видавництво «Форт», 2015. – 364 с.
6. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
7. Патица Н. І. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Н. І. Патица, О. В. Мартинюк, Д. Г. Кучеренко. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 560 с.
8. Войнова Є.І. та ін. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред. С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. - Одеса : ОНУ, 2015. - 304 с.
9. Муді Р., Поліводський О. Експортно-імпорتنі операції з країнами ЄС: Сільгосппродукція (посібник з правових питань). – К.: Європейська комісія, 2015. – 112 с.
10. Новицький В. Є., Плотніков О. В. Динаміка зовнішніх боргових зобов'язань України. - К.: Політ. думка, 2014. - 332 с.
11. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства: Підручник. – К.: Лібра, 2012. – 304 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Незалежне інформаційне і аналітичне агентство США. URL: <http://www.washprofile.org>.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Рада національної безпеки і оборони України. URL: www.rainbow.gov.ua.
6. Сайт Євразійського економічного співтовариства. URL: <http://www.evrazes.com/ru>.
7. Сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu>.
8. Сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua>.
9. Сайт Міністерства оборони України. URL: <http://www.mil.gov.ua>.
10. Сайт Організації договору про колективну безпеку. URL: <http://www.dkb.gov.ru/start/index.htm>.
11. Сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі. URL: <http://www.osce.org>.
12. Сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org>.
13. Сайт Організації Північноатлантичного договору. URL: <http://www.nato.in>.
14. Сайт Представництва ЄС в Україні. URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm.
15. Сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
16. Сайт Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org>.

Модуль 3. «Корпоративна стратегія»

Метою модулю є викладання навчальної дисципліни: формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо використання методології та методичного інструментарію розробки корпоративної стратегії в мінливих умовах ринкового середовища.

Основні завдання вивчення дисципліни: формування у студентів умінь здобувати, засвоювати та застосовувати теоретичні знання в області стратегічного планування; - вивчення студентами методологічних основ та методик розробки різноманітних видів корпоративних стратегій; - отримання практичних навичок для самостійного здійснення необхідних робіт на етапах дослідження, аналізу, розробки, реалізації та контролю в рамках загального процесу розробки корпоративних стратегій.

Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Корпоративна стратегія: поняття, еволюція концепції
- Тема 2. Місія та цілі підприємства
- Тема 3. Стратегічний контекст підприємства

Тема 4. Оцінювання середовища функціонування підприємства

Тема 5. Оцінка стратегічного потенціалу

Тема 6. Альтернативність у стратегічному виборі

Тема 7. Декомпонування корпоративної стратегії

Самостійна робота:

Звіт (у друкованому, або електронному варіанті) з виконання індивідуального навчально-практичного завдання (20), презентація (20) – звіт, презентація, доповідь та обговорення.

Виконані усі завдання, зроблено висновки, матеріал представлено логічне та змістовно, повні відповіді на запитання та гарні навички дискусії – 40 балів

Є несуттєві недоліки у виконанні завдань та презентації – 30 балів

Певні завдання невиконані або є суттєві помилки, недоліки у висновках, неповні відповіді, або відсутня презентація завдання – 20 балів.

Презентація не відповідає структурі завдань, представлені лише деякі аспекти завдань, недостатній рівень володіння матеріалом – 10 балів.

Активність на заняттях (30). Опитування за тематикою завдань самостійної роботи. Неповна відповідь/зауваження оцінюється зниженням оцінки на 50%.

Підсумковий тест (30): 30 питань по 1 бали кожне, які охоплюють всі теми курсу.

Методи навчання

Лекції із застосуванням мультимедійних презентацій, дослідні ситуаційні та практичні завдання, науково-творчі завдання, робота в малих групах, обговорення, презентації результатів, тестування, опитування, підготовка індивідуального завдання та ін..

Рекомендована література

1. Довгань Л.Є., Пастухова В.В., Савчук Л.М. Корпоративне управління. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 180 с.
2. Ігнат'єва І.А. Корпоративне управління.-К.: Центр учбової літератури, 2013.- 600с.
3. Корпоративне управління: підручник / Т. Л. Мостенська [та ін.]; Мін-во освіти і науки України, Нац. ун-т харчових технологій, Нац. авіаційний ун-т. - К.: Каравела, 2008. – 384 с. 54 49.
4. Мальська М. П. Корпоративне управління: теорія та практика: підручник / М.П. Мальська, Н.Л. Мандюк, Ю.С. Занько. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 360 с.
5. Г.Ю. Штерн. Корпоративне управління: навч. посіб. / Г.Ю. Штерн. – Харків: ХНАМГ, 2009. - 278 с.
6. Поважний О.С. Корпоративне управління: підручник / О.С. Поважний, Н.С. Орлова, А.О. Харламова. - К.: Видавництво Кондор, 2013. - 244 с.

Допоміжна

7. Луцький М. Теоретичні аспекти управління корпораціями. Монографія. - К.: Каравела, 2008. - 225 с.
  8. Корпоративне управління: Навч. посібник. Г.Ю. Штерн. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 278 с. 50.
- Корпоративне управління: Наук.-метод. рек. щодо вивч. дисципліни / Л.В. Балабанова, Л.А. Лутай, В.В. Лисевич – Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. – 132 с.

Інформаційні ресурси

1. **Податковий** кодекс України від 2 грудня 2010 р. // Голос України. – 04.12.2010. – № 229.
2. **Про Антимонопольний** комітет України : Закон України від 26 листопада 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
3. **Про банки** і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5-6. – Ст. 30.

4. **Про бухгалтерський** облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365.
5. **Про державне** регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради, України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.
6. **Про інвестиційну** діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
7. **Про інноваційну** діяльність: Закон України від 4 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.
8. **Про іпотеку** : Закон України від 5 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313.
9. **Про науку** і науково-технічну діяльність : Закон України від 13 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 12. – Ст. 165.
10. **Про Національний** банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.
11. **Про режим** іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
12. **Про фінансовий** лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68.
13. **Про фінансові** послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.
14. **Про фінансово-кредитні** механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю : Закон України від 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 52. – Ст. 377.
15. **Про цінні папери** і фондовий ринок: Закон України від **23** лютого **2006** р. // Відомості Верховної Ради України. – **2006**. – **№ 31**. – Ст. **268**.
16. **Положення** про Державне агентство України з інвестицій та розвитку: постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2010 р. // Урядовий кур'єр. – 01.06.2010. – № 97.

ЕЛЕКТРОННІ БАЗИ ДАНИХ

1. Сайт Верховної Ради України – <http://rada.kiev.ua>
2. Сайт Президента України – <http://www.president.gov.ua>
3. Сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
4. Сайт Національного банку України – <http://www.bank.gov.ua>
5. Сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України – <http://www.me.gov.ua>
6. Сайт Міністерства фінансів України – <http://www.minfin.kmu.gov.ua>
7. Сайт Державної служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Сайт Світового банку (WB) – <http://www.worldbank.org>
9. Сайт Європейського банку реконструкції та розвитку (EBRD) – <http://www.ebrd.org>
10. Сайт світової організації торгівлі (WTO) – <http://www.wto.org>
11. Сайт Європейської комісії (EC) – <http://www.europa.eu.int>
12. Сайт організації з міжнародного співробітництва і розвитку (OECD) – <http://www.oecd.org>
13. Сайт Фонду державного майна України – <http://www.spzu.gov.ua>
14. Сайт Верховної Ради Автономної Республіки Крим – <http://www.crimea-portal.gov.ua>
15. Законодавча база України – <http://www.zakon.rada.ua/cgi-bin/Laws/main.cgi>
16. Сайт рахункової палати – <http://www.ac-rada.gov.ua>
17. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbu.gov.ua>
18. Сайт Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка – <http://www.korolenko.kharkov.com>
19. Сайт Національної академії державного управління при Президенті України – <http://www.akademy.kiev.ua>
20. Сайт Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України – <http://www.kbuara.kharkov.ua>

21. Сайт електронного збірника наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України – www.nbul.gov/Articles/Nadupr

22. Сайт електронного збірника наукових праць Харківського регіонального інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України „Державне будівництво” – www.kbuara.ua/e-book

Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним умовам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Політика курсу щодо дотримання принципів академічної доброчесності.

Суворе дотримання принципів академічної доброчесності згідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (введено в дію наказом ректора № 0501-1/173 від 14.05.2015 р., https://www.univer.kharkov.ua/docs/antiplagiat_nakaz_pozlozhennya.pdf).

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу. Під час вивчення даної дисципліни обов'язковим є дотримання політики академічної доброчесності, не допускається пропуск занять без поважних причин.

У разі пропуску заняття з поважної причини, студент має виконати завдання з теми пропущеного заняття та на поточній консультації з викладачем захистити завдання.

Усі завдання з модулю мають бути виконані своєчасно у встановлений термін.

Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами не допускається порушення академічної доброчесності.

Оцінювання результатів навчання

Система оцінювання курсу	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарські та практичні заняття	35
Самостійна практична робота	40
Проміжний тестовий контроль	10
Екзамен	15
Максимальна кількість балів	100

Силабус затверджено на засіданні кафедри економічної політики та менеджменту

Розробники:

д.держ.упр., проф.

д.держ.упр., проф.

к.держ.упр., доц.

Гарант,

д.держ.упр., проф.

Микола ЛАТИНІН

Юрій УЛЬЯНЧЕНКО

Віктор КОСЕНКО

Микола ЛАТИНІН